

Afgelopen zaterdag vond een symposium plaats in de Martinikapel in Groningen over de vraag wat anno nu het 'eigene' is van kerkelijke zending in Nederland. De vraag wordt mee bepaald door de volgende drie ontwikkelingen op wereldniveau. Het aantal christenen op het noordelijk halfrond neemt af, terwijl het aantal christenen op het zuidelijk halfrond juist toeneemt. De groei van het aantal christenen is vooral te vinden in Evangelische Kerken en Pinkstergemeenten. En op het noordelijk halfrond worden door immigranten uit het zuidelijk halfrond nieuwe migrantenkerken gesticht.

Tijdens het symposium benadrukte Jaap Breetvelt dat het eigene van kerkelijk zendingswerk zoekraakt in een groeiende managementcultuur. Bij het ontstaan van de Protestantse Kerk in Nederland in 2004 speelden buitenlandse kerken geen rol en intussen is van het eigen kerkelijk zendingswerk en diaconaat weinig overgebleven. Het Hendrik Kraemer Instituut, het bezinningscentrum en opleidingsinstituut voor zendingswerkers en voor christenen uit het buitenland, is gesloten. En in de buitenlandse hulpverlening is door het samengaan van Kerk in Actie en ICCO de relatie met kerkelijke gemeenten vrijwel verdwenen. Breetvelt pleitte er voor dat de bezinning op zending zich vooral richt op het kerkzijn in een multiculturele samenleving, op het samen kerkzijn over nationale grenzen heen, op mensen in kwetsbare posities, en daarmee op Gods initiatieven in de verspreiding van zijn Koninkrijk.

Ook Kees Haak wees op het gevaar van het gebruik van bedrijfskundige en vage, eenzijdige uitdrukkingen en op het gevaar dat door een voortgaande professionalisering de relatie zending en plaatselijke gemeenten verloren gaat. In de kerk, ook op wereldniveau, zijn we aan elkaar verbonden als 'broeders en zusters', niet als 'partners'. Verder lopen we bijvoorbeeld met het gebruik van de aanduiding 'missio Dei' voor 'zending' het gevaar eenzijdig de nadruk te leggen op Gods trouw, en te vergeten dat de kerk heeft op te roepen tot bekering tot Christus.

Bert Westerink, de derde spreker op het symposium, wees op de toenemende negatieve stemming in Nederland niet alleen tegen kerkelijke zending maar ook tegen niet-kerkelijke ontwikkelingshulp. Er groeit in Nederland een sfeer waarin het belang van 'eigen' mensen voorop staat. Daar stelde hij tegenover dat 'zending' als initiatief van God niet door mensen afgeschaft kan worden. Het bijzondere van zending is juist dat mensen ondanks hun verschillen elkaar vinden in onderwerping aan hun Zender. Dat daarin de hoop te vinden is op een betere wereld.

Het symposium bood niet alleen ruimte voor reflectie maar ook voor viering. Op het symposium werd het boek *Mission on the Margin* van Riens de Haan gepresenteerd. Naar aanleiding van een hoofdstuk uit het boek werd een aantal kerkliederen in het isiZulu gezongen. Hoewel deze zogenaamde 'chorussen' een nogal informeel en spontaan karakter hebben, staan ze in een wijde traditie van Spirituals en Gospel-muziek. De Haan betoogde aan de hand van Jesaja 2:2-3 dat de ontmoeting met christenen in andere landen deel is van het gezamenlijk op weg zijn naar het Nieuwe Jeruzalem, maar dat er ook een tegengestelde beweging is vanuit Jeruzalem de wereld in. Hij stelde voor de term 'zending' voor die laatste beweging te reserveren.

M.J. de Haan: *Mission on the Margin* (Pietermaritzburg: Cluster Publications, 2010; ISBN 978-1-875053-86-5)

Informatie over het symposium: <http://toho.nl/riensdehaan/>